

Notlar: 5 Feb 2023

Öncelikle uzaktan yakından etkilenen herkes adına çok üzgünüm, çok geçmiş olsun. Bugünün ışığında gördüklerime dayanarak birtakım çağrılarda bulunmak, belki okuyan birilerinin gidip uygulayabileceği çözümler üzerine belli bir tartışma oluşturmak istiyorum.

Bu deprem ülkemizde yaşanan ilk büyük afet değilö son da olmayacak, hiç şüphesiz ki (en azından benim bildiğim kadarıyla) en büyüklerinden bir tanesi. Ancak geçtiğimiz yıllardaki depremler, saldırılar, yangınlar gibi pek çok farklı iç yaralayıcı olayları da geçirdik. Bu olayların hepsine tek bir isimle hitap etmek için onlara “afet” diyeceğim.

Bir afet anında, çok önemli birkaç hedef var.

- Afetten etkilenenlerin(afetzedede) mümkün olan en kısa sürede tespiti.
- Afetzedelerin yardım çağrılarının hızlı ve güvenilir bir şekilde doğru makamlara iletilmesi.
- Afetzedelere gerekli tıbbi yardımın, kurtarma çalışmalarının en kısa zamanda sağlanması.
- İnsanların birbiriyle hızlı ve basit seviyede iletişiminin sağlanmasıyla, toplumsal korku ve dehşet ortamının sakinleştirilmesi.
- Maddi, manevi, insani yardım koridorlarının oluşturulması. Halkın bu konuda bilgilendirilmesi.
- İlgili makamların hızlı, mantığa dayalı, halkı rahatlatıcı ve güven verici açıklama ve aksiyonlarda bulunması.

Bu hedeflerin başarılmasına sebep olan bazı etkenler ise şunlar:

- Telefon hatlarının çalışmaması afetzedelerin durumlarını bildirememesine sebep oluyor.
- Telefon hatlarının çalışmaması potansiyel afetzedede yakınlarının panik durumuna düşmesine sebep oluyor. Bu sebeple yardım çağrısında bulunan kişiler, belki de gerçekten yardıma ihtiyaç duyan insanların seslerini duyurmasını zorlaştırabiliyor.
- Çok fazla panik, çok fazla yanlış bilgi ortada dolaşıyor. Doğru bilgilere önceden sahip olmamız gerekirken, o anda yanlış bilgilerle savaşıyoruz.
- Bilgisiz vatandaşlar yolları kapatıyor, telefon hatlarını boşa harcıyor, kendilerini, yakınlarını ve diğer insanları tehlikeye atıyorlar.
- Yetkili kurum açıklamaları yetersiz kalıyor, doğru hızda, tonda ve şeffaflıkta yapılmıyor.

Neler yapılabilir/yapılmalı?

Afet uygulaması:

- AFAD uygulamasının, veyahut yerine gelebilecek başka herhangi bir afet uygulamanın telefonlara yüklü gelmesi.
- Bu uygulamanın operatörler tarafından tamamen ücretsiz kullanıma açılması.

- Kişilerin “ben güvendedeyim” ve “ben güvende değilim” şeklinde bilgilendirmeler yapabilmesi.
- Afet alanlarının haritalarının çıkarılıp, göçük ve güvenli alanlarının bildirilmesi.

Afet öncesi hazırlık:

- Düzenli afet tatbikatları yapılması.
- Belediyeler tarafından evlere afet çantası sağlanması.
- Afet anında iletişim kurallarının ve bilgilendirmelerinin düzenli periyotlarla yapılması, kamuoyunun merkezinde bir noktada bulunması.
- Yardımcı olabilecekler ile ihtiyaç sahiplerinin birleştirilmesi için disipline edilmiş, önceden tasarlanmış sistemler oluşturulması.